

אמרות טהורות

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

וידא

תשפ"ד • גליון פ"א

עמודי התווך

הרה"ג ר'
יעקב הושע
ענגלנדער
שליט"א

הרה"ג ר'
חיים בעק
שליט"א

הרב יעקב ריבל שליט"א

לרגל שמחת האירוסין לנכדתו תחי'
ויה"ר שיזכה לרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח

הרה"ח חיים שוורץ הי"ו

לרגל שמחת האירוסין לבתו תחי'
ויה"ר שיזכה לרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח

הרה"ח אריה זאנוויל גוטליב הי"ו

לרגל שמחת הנישואין לבנו החתן יהודה ני"ו
ויה"ר שיזכה לרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח

יז"ל ע"י

מוכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל:

biz1441441@gmail.com

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ועדכונים מחצר הקודש

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פרשת וירא

ליל שבת קודש תשפ"ג

ולפ"ז נוכל להוסיף בס"ד במה שארז"ל (שמות רבה כ"ח א') שכאשר עלה משה למרום לקבל התורה בקשו המלאכים לפגוע בו, צר הקב"ה צורת משה כצורת אברהם אבינו ע"ה ואמר להם לא זה שירדתם ואכלתם אצלו וגו', ולהנ"ל יש לומר שהמלאכים טענו שאין ראוי ליתן לקרוצי חומר חמדה גנוזה שהיא חכמתו של אין סוף ב"ה ולא תתלבש חכמה עליונה זו בגופים גשמיים, והזכיר להם הקב"ה שכאשר ירדו אצל אברהם אבינו ע"ה למד אתם אברהם אבינו תורה, ולא זו בלבד אלא שהספיק לכל אחד מהמלאכים כפי מה שמתאים לו בתורה או בנביאים או בכתובים ושפיר ראוי התורה לבני ישראל עם קרובו.

והנה באוה"ח הקדוש כתב ד"יוקח נא מעט מים" רומז לתורה שנמשלה למים, ומכיון שנתלבשו המלאכים בגופים גשמיים ראוי להם ללמוד מעט מנגלות התורה ובוזה ירחצו ויטהרו הגוף שנתלבשו בו, "והשענו תחת העץ" היינו התורה שנקראת עץ חיים, "ואקחה פת לחם וסעדו ליבכם" הוא בחינת פנימיות התורה שבזה יסעדו את לבם הרומז לפנימיותם, אכן הוסיף "כי על כן עברתם על עבדכם" שלא יתמהו הכיצד מזמינים

"ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו וגו'", וברש"י "וסעדו ליבכם, בתורה בנביאים ובכתובים מצינו דפתא סעדתא דליבא וכו'" ע"ש. ובספה"ק אהל שלמה לדודי כ"ק אדמו"ר מזועהיל צאנו זי"ע הקשה וכי מה צריך ראי' מן הפסוקים שלחם סועד לכב אדם, וכתב לפרש בדרך רמז שרש"י ז"ל רמז שאפשר לסעוד את הלב בלימוד תורה נביאים וכתובים, כי יסוד מצות הכנסת אורחים הוא למלא את חפצו ומבוקשו של אורחו, וכיון שאין למלאכים תועלת והנאה באכילה ושת' גשמית לכן השביע אותם בתורה ונביאים וכתובים, כי שלשה המלאכים לא היו שוין בדרגא כמו שמרומז במדרש שאחד נראה כערבי והשני כסירקי והשלישי כנווטי וביאר החת"ס זי"ע לפי דרכו שזה מרמז לג' מדריגות, ולכן השביע אותם אברהם אבינו כל אחד לפי דרגתו אם בתורה אם בנביאים או בכתובים, כי לפעמים ראוי להשביע האורח במזמור תהלים. וזהו שהמשיך רש"י והביא דרשת רב חמא "לבבכם אין כתיב כאן אלא "ליבכם" מגיד שאין יצר הרע שולט במלאכים", כלומר שממילא א"א לומר שנתן להם לסעוד באכילה ושת' גשמית ובע"כ צריך לפרש "וסעדו ליבכם" בתורה ובנביאים ובכתובים, עכ"ד המתוקים.

המגשמת את מוחו ולבו ובודאי לא תתקיים התורה בקרבן. וכי לא אצל זה ירדתם לאכול והרי נתן לכם לסעוד הן במאכל גשמי כפשוטו והן במאכל רוחני שהוא תורה נביאים וכתובים, והרי מי שנזהר בלימוד תורה על שולחנו הרי הוא אוכל משלחנו של מקום ואין חשש שהאכילה תשכיח ממנו את הדברי תורה שלמד.

וכמו כן הרי קיים הכנסת אורחים במסירות נפש, וכאשר אדם מכין את שולחנו עבור אורחים הרי שלחנו מכפר כמזבח ואין חשש שאכילה כזו תשכיח ממנו את התורה.

וכמו כן ארז"ל שקיים אברהם אבינו אפילו עירוב תבשלין וטעם מצוה זו כדי שיברור מנה יפה לשבת, וכאשר זוכרים באכילה את יום השבת הרי כל אכילתו לכבוד שבת ואין חשש שאכילה כזו תגשם את מוחו וליבו מלקלוט ד"ת.

והרה"ק רבי יואל מסטמאר זי"ע אמר שיש ללמוד כמה צריך להזהר בענייני אכילה שהרי המלאכים ירדו ונכשלו באכילת בשר וחלב ועי"ז אבדו זכותם בתורה הקדושה, וכמ"ש במדרש (עיין דעת זקנים בפרשתן) שאמר להם הקב"ה לא זהו שאכלתם אצלו בשר וחלב, נמצא שע"י אכילה אחת שלא כהוגן אפשר להפסיד את כל התורה ח"ו, עכ"ד.

והרה"ק רמ"מ מקוסוב זי"ע בעל אהבת שלום אמר ברמז דברי הפסוק

לאכול אחר שהכיר בהם משרתי עליון, כי בודאי אין מקרא יוצא מידי פשוטו וגם מאכלים גשמיים ערך לפניהם, לזה אמר "כי על כן עברתם" בהתלבשות בלבוש גשמי כדי שיתן לפניהם גם מאכל גשמי כי גם במאכל גשמי יש סודות מופלאים, "ויאמרו כן" פירוש נכון הדבר שלכן עברו עליו כדמות אנשים אמנם "תעשה כאשר דברת" להטעימם בעונג רוחני בדברי תורה, עכתה"ק.

ולפ"ז יש לומר דמה שטענו המלאכים (שבת פ"ח:) "תנה הודך על השמים, מה אנוש כי תזכרנו וגו'" (תהילים ח' ב'-ה'), כי ארז"ל (תוס' כתובות ק"ד. בשם תדב"א) "עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו", ומכיון שאנוש קרוץ מחומר הוא האיך יתכן לו להזהר בכך ומוטב ליתן התורה למלאכי מרום שאין בהם אכילה ושתי' ותתקיים בהם התורה כראוי.

והנה כדי להנצל מחשש שהאכילה תגשם את מח האדם וישכח את דברי התורה ישנן לכאן ג' עצות. הא' שיאמר דבר תורה בסעודה, שאז נעשה האכילה כשולחנו של מקום ואכילת מזבח ודאי אינה מגשמת, ב' שיפתח דלתו לעניים וכאשר מכניס לביתו עניים ואורחים אז שולחנו של אדם מכפר עליו כמזבח ואז אכילתו אינה מגשמת, ג' שינהג כשמאי הזקן וכל מה שיקנה לצרכי ביתו יכין לכבוד שבת ומה שנשתייר מסעודת שבת ודאי אינו מגשם.

וזהו שרמז השי"ת למלאכים שטענו שאין קרוץ מחומר יכול להזהר מאכילה

ראויים לכך יותר מצד זיכוכ טבעם והשני שאין קרוצי חומר ראויים לקבל התורה מצד עכירות חומרם, והנה על מה שטענו שהמלאכים ראויים לכך יותר מצד זיכוכ טבעם ע"ז, השיב להם הקב"ה לא זה שירדתם לאכול אצלו כדי שתקבלו חיזוק מקדושת אברהם אבינו ולא תתגשמו מאויר עוה"ז, הרי שבני ישראל קדושים וטהורים יותר מהמלאכים. ועל הטענה שאין התורה ראוי לקרוצי החומר ע"ז באה התשובה, דאדרבא מצוות התורה נתנו לקרוצי חומר שיש בהם יצר הרע ולא למלאכים שאין להם יצה"ר.

וזוהו שרמזו הכתוב בדברי אברהם אבינו אל המלאכים, שביקש לרמוז להם שבדין הוא שיזכו ישראל לקבל התורה [ואולי י"ל ד"ואקחה פת לחם" רומז לקבלת התורה הנקראת לחם], "וסעדו ליבכם" שהרי אין לכם יצר הרע ולכן אין כתיב "לבבכם" וא"כ אין התורה ראוי לכם, "ואחר תעבורו כי על כן עברתם על עבדכם" היינו שכל מה שעברתם כאן הוא כדי לקבל חיזוק של קדושה כדי שתוכלו לעבור לדרככם ולא תתגשמו באויר עולם הזה, וכיצד תאמרו שאין התורה ראוי לבני ישראל הלא קדושתם למעלה מקדושתכם, עכתדה"ק.

ולהמבואר דאברהם אבינו סעד ליבם של המלאכים בתורה ובכתיבם ובכתיבם בנוסף למאכל גשמי יתכן שזה הי' הסיוע עבורם שלא יתגשמו מאויר העולם הזה, ומזה הוכיח להם הקב"ה שדייקא

(ישעיהו נ"ד ז') "ברגע קטן עזבתיך", שלפעמים ברגע קטן של חסרון שימת לב עלולים להיות מרוחקים מהשי"ת רח"ל.

ולפ"ז י"ל דהמלאכים טענו שאין ליתן התורה לקרוצי חומר הזקוקים לאכילה ושתי' שע"י אכילה יתירה עלולים להפסיד השגת התורה, וענה להם השי"ת אדרבא אתם ירדתם אצלו ואכלתם שם בשר וחלב ואילו בני ישראל זהירים באכילתם שלא לאכול מאכלות אסורות, וגם באכילת רשות זהירים הם להפכם ככל האפשר לסעודות מצוה.

והנה הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע אמר ליישב סתירת מאז"ל, שבש"ס שבת (פ"ט). איתא שכשעלה משה מרום לקבל התורה ובקשו מלאכי מרום למנוע זאת אמר להם משה רבינו "יצר הרע יש ביניכם וכו'", ואילו במדרש רבה (שמות כ"ח א') איתא שהקב"ה ענה למלאכים "לא זהו שאכלתם אצלו".

ותירץ בהקדם דברי הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע דהמלאכים כשיוורדים למטה צריכים זהירות יתירה שלא יתגשמו מחומריות עוה"ז, ולכן הקדימו המלאכים והלכו לאברהם אבינו ע"ה, שע"י האכילה שיאכלו אצלו יהי' להם שמירה לבל יכשלו בשליחותם בעוה"ז.

ולפ"ז ביאר המהרי"ד די'ש לומר דהמלאכים הי' להם שתי טענות נפרדות אשר עבורם יש ליתן התורה במרום ולא לפני קרוצי חומר, הא' שהמלאכים הם

לשמירתה של התורה הקדושה, ולכן ראוי
התורה להנתן דייקא לישראל.

ויחי רצון שנזכה לעבוד את השי"ת בלב זך
וטהור ולהוושע בתשועת עולמים
בגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

הנמצאים בעוה"ז ויש להם יצה"ר הם
זקוקים לתורה הקדושה שתשמור עליהם
שלא יתגשמו מן החומריות של עולם הזה,
ולפ"ז שני מאמרי חז"ל משלימים זה את זה
שלפי שירדו לאכול אצל אברהם מזה יכולים
להבין שדווקא מי שיש לו יצר הרע זקוק

סעודה ג' תשפ"א

הנסיונות ולכן כתיב "ויקח את המאכלת"
ע"ש שישראל אוכלין מזכותה בכל דור
ודור, והיינו ההן מצד שכרה והברכות
שנתברכו בזכותה והן מצד הכוחות
להתגבר על היצה"ר שמכח העקידה
שואבין ישראל עד היום את כוחות הנפש
לעמוד בנסיונות.

והנה השי"ת נתגלה לאברהם אבינו רק
לאחר העקידה אבל בשעת הנסיון
עצמו הי' בחי' "וירא את המקום מרחוק",
וכמ"ש בספה"ק עבודת ישראל ע"ד התרגום
ירושלמי עה"פ "ד' יראה" "את הוא ד' דחמי
ולא מתחמי" שגם בשעה שהוא נסתר מאתנו
הוא רואה אותנו, ואת זה ביקש אברהם
אבינו ע"ה שהשי"ת יראה אותנו תמיד שגם
בשעה שיהיו מצבים של הסתר ישגיח עלינו
השי"ת בעינא פקיא.

ובספה"ק אור לשמים הביא בשם הרה"ק
מלובלין זי"ע עה"פ "והנה איל
אחר נאחז בסבך בקרניו" שהראו לאברהם

בפרשתן "ואברהם עודנו עומד לפני ד'",
רו"ל אמרו (אבות ה' ג') "עשרה
נסיונות נתנסה אברהם אבינו ע"ה ועמד
בכולם", ואמר ע"ז זקה"ק הרה"ק רבי
מרדכי מלעכוביטש זי"ע דרו"ל דרשו
(ברכות ו:): "אין עמידה אלא תפילה" וזהו
"ועמד בכולן" שבכל נסיון ונסיון עמד
בתפלה שיזכה לעמוד בנסיון, ויתכן נמי
לרמז שבכל נסיון ונסיון עמד בתפלה שע"י
נסיון זה יוכלו בניו אחריו עד סוף כל
הדורות לעמוד בנסיונות, וזהו "ואברהם
עודנו עומד לפני ד'" שהוא עדיין ממשיך
לעמוד בתפלה עבור דורות הבאים שיוכלו
לעמוד בנסיונות כל דור והנסיון המיוחד
לו.

ובנסיון העקידה כתוב "ויאמר קח נא
וגו'" ופרש"י "אין נא אלא לשון
בקשה אמר לו בבקשה ממך עמוד לי בזה
הנסיון וכו'", כי מנסיון זה יקחו כל
הדורות העתידין הכוחות להתגבר על כל

רואים אותו אז הוא רואה אותנו ביותר מכל הזמנים.

והנה בהפטרה כתוב "ואשה אחת מנשי הנביאים צעקה אל אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך הי' ירא את ד' והנושה בא לקחת את שני ילדי לו לעבדים", והנה סיפור זה הי' עובדא נוראה של הסתר בתוך הסתר שהרי אותה אשה היתה אשת עובדי' הנביא שהחביא מאה נביאים במערה וכלכלם בלחם ומים, ולצורך זה לווה מעות מיהורם בן אחאב ולאחר פטירת עובדי' הנביא בא יהורם לקחת את שני היתומים לעבדים בעבור החוב, וברד"ק הביא מדברי התרגום של תוספתא שהלכה אשת עובדי' לחפש את קבר בעלה וצעקה ירא ד' ירא ד', וענו לה שישנן ארבעה שנקראו יראי ד' אברהם אבינו יוסף הצדיק איוב ועובדי', ענתה ואמרה שהיא צריכה לאותו שכתוב בו "ירא את ד' מאוד" ואז הראו לה קבר בעלה, ונתפלשה בעפר וצעקה אדוני אדוני היכן נאמנות דבריך שאמרת לי בשעת פטירתך מן העולם כאשר שאלתי אותך על מי נטשת אותי ואת שני בני, והשבת לי שעל השי"ת אתה משאיר אותי ואת הילדים ועתה הנושה לקחם לעבדים ואין מידו מציל, ואז אמר לה עובדי' שתקח את אסוך השמן שנשאר ממה שהטמין עבור אותם מאה נביאים שיהי' להם נר למאור במערה ביום ובלילה, ובזכות שמן זה יעשה לך השי"ת נס שתוכלי לשלם כל החובות ולפדות את הילדים.

שעתידין להיות עוד אלים אחרים כמו זה שהקריב אברהם תמורת יצחק, והיינו כאשר יהודי "נאחז בסבך" בנסיונות היצר כל אחד והסבך שלו והוא נלחם בכל כוחו נגדו, הרי זה נחשב למעלה כמו עקידת יצחק ואז הוא זוכה לקרני הוד השכינה שהשי"ת מתגלה אליו וזהו "בקרניו".

וזהו שביקש אברהם אבינו שבאותו בחינה שהשי"ת התגלה אליו לאחר נסיון העקידה לאחר שהי' נסתר מפניו בשעת הנסיון גופא כן יזכו ישראל לגלוי אור שכינה לאחר כל נסיון ונסיון, והרי במקום המקדש היו ישראל עולים להיראות את פני ד' שלוש פעמים בשנה, אמנם כאן למדים אנו שיש עוד בחי' של התראות עם השכינה הקדושה כביכול שזה אפשר גם בשאר ימות השנה, והיא כאשר זוכרים שהשי"ת רואה אותנו בכל עת נסיון גם כשיש הסתר פנים ונאחזים בסבך היצר ועי"ז מתגברים על היצר, אזי אחר שעמדו בנסיון בס"ד בהצלחה זוכים להתעלות עצומה ולהתגלות פני עליון כדוגמת העלי' לרגל ומזה מקבלים קרני הוד שכינה.

ולא עוד אלא מלשון התרגום "דחמי ולא מתחמי" משמע שהראי' הגדולה ביותר היא כשהשי"ת רואה אותנו הוא דייקא כשהוא עצמו אינו נראה, כי בשעת העלי' לרגל אז כביכול כשם שבא לראות כך בא להראות ואז אין זה רבותא כ"כ, אכן כאשר מאמינים שהשי"ת רואה אותנו גם במצב של "נאחז בסבך" כשהוא יתברך נסתר מאיתנו ואין אנו

הגיעו ימי החול ועלולים לחוש בירידה עצומה מאותו זמנים מתוקים, ובפרט כאשר קוראים בתורה את הקריאה של הימים הנוראים "וד' פקד את שרה וגו'" "ויהי אחר הדברים האלה וגו'" וצועקים במר נפש להיכן ירדנו מאז ועד עתה, ובפרט כשרואים שכוחות הסט"א מבקשים לשלוט על ילדי רוחינו דהיינו על מידות הנפש, אמנם נשאר אסוך שמן שבו לא שלטו ידי זרים והיא הנקודה הטהורה שבלב כל נפש מישראל ומכח אותה נקודה טהורה יהי' ניתן להציל את כל המידות שבנפש האדם.

והרד"ק הביא בשם תרגום של תוספתא שכאשר תמו הכלים שאלה האשה את בנה האם יש עוד שברי כלים, ואז הוא הביא כל מיני שברי כלים ועפ"י נס דבקו השברים זה בזה ונעשו כלים שלמים וגם הם נתמלאו מאותו אסוך שמן.

והרמז בזה, שלא רק את הכלים הריקים אין להמעט ולבטל חשיבותן אלא אפילו את השברי כלים יש לייקר ולהחשיב, כי ע"י שמתחזקים באותו אסוך שמן שהוא נקודת האמונה הטמונה בלב כל יהודי יוכלו גם השברים להתדבק זה בזה ויהפכו לכלים נפלאים לקבל השמן.

ובמדרש רבה (בראשית נ"ו י') איתא עה"פ "ד' יראה", "מלמד שהראה לו

הקב"ה ביהמ"ק חרב ובנוי חרב ובנוי שנאמר "שם המקום ההוא ד' יראה הרי בנוי, היך מה דאת אמר (דברים ט"ז ט"ז) "שלוש פעמים בשנה יראה", "אשר יאמר

והנה עובדי' הי' גר אדומי כמאז"ל (סנהדרין ל"ט): ואע"פ שאין הקב"ה משרה שכירתו אלא על מיוחסים שבישראל זכה לנביאות בזכות יגיעתו ומסירות נפשו למען נביאי ישראל כמאז"ל (שם), וזכה למעלה נשגבה להיות נקרא "ירא את ד' מאוד" מה שלא נאמר על גדולי ישראל ובודאי קרע עצמו לגזרים לזכך חומריותו עד שזכה לכל זה שהרי הי' גר צדק, וכל החובות שנשארו לאחר פטירתו היו עבור הצלת נביאי ישראל מידי איזבל, ולא למנתו השבורה קרא דבר נורא בזה שבאו מבית אחאב הרשע לקחת את ילדי' לעבדים ואיזה חינוך יקבלו שם ודבר שנצטער עליו אותו צדיק יכשל בו זרעו, שהרי הוא הי' בדור של רשעים ועמד בצדקו ולכן עובדי' הנביא הי' זה שאמר נבואת עובדי' עבור זרעו של עשיו שהי' בין צדיקים ולא למד להיטיב דרכיו כמ"ש רש"י (עובדיה א' א'), ועכשיו נשבו ילדי הצדיק הזה בתוך בית הרשעים הלא אין לך הסתר גדול מזה. ואמר לה עובדי' שתקח האסוך שמן וממנו תוכל להציל את עצמה ואת ילדי', ורמז לה שבאסוך שמן זה שהי' מזה אור תורה לנביאים יואר מזלה ויאירו עיני שכלה לטובה, כי עיקר הישועה היא שיאירו עיני השכל לדעת ולזכור שהשי"ת הוא "חמי ולא מתחמי", שגם בשעת ההסתר הכי גדול שאין רואים את כבודו ית' מכל מקום הוא רואה אותנו היטב וברגע אחד יתהפך הכל לטובה.

ויש בזה לימוד מוסר השכל עבור כל יהודי, שלאחר שעברו עלינו זה עתה מקרוב ירח האתנים בטוב ובנעימים והנה

ומשוכלל, כי מכח אותו אסוך שמן יתמלאו כל הכלים הרקים ואף יזכה לפדות את ילדי רוחו מן הנושה שלקחם לו לעבדים.

והנה עתה בעקבתא דמשיחא ירדנו פלאים והחושך יכסה ארץ והנסיונות של הדור האחרון כבידות יותר מבכל הדורות, ואז הצעקה מתפרצת מפי אמהות ילדי ישראל על מי נטשת את הצאן והלא הנושה רוצה לקחת אותם לעבדים, כי בנסיון הדור האחרון רבו הנשמות נדחות שנדחו מן הדרך הישרה ודמעת האמהות העשוקות וצעקתן בוקעות רקיעים. אכן עלינו לזכור שהנסיונות הללו הם בבחי' "איל אחר" כמו נסיון העקידה ממש, וה"סבך" של עקבתא דמשיחא הוא אמנם הסבך הגדול ביותר מבכל הדורות, אכן גם ה"בקרניו" הקרני הוד שזוכים לו בעקבתא דמשיחא כאשר עומדים בגבורה בנסיונות הוא יותר מבכל הדורות, וכאשר החושך כפול ומכופל והשי"ת הוא בבחי' א-ל מסתתר יותר מבשאר דורות אז הוא רואה אותנו יותר מבכל הדורות "דחמי ולא מתחמי", אכן הנקודה הפנימית של כל יהודי נשאר בוערת ומאירה לנצח ומכוחה יכולים להאיר ולמלאות את כל הכלים ואף את השברי כלים ולפדות את הילדים מיד שוביהם אל חיק אימותיהם.

והגה"צ רבי שמואל אהרן לידער זצוק"ל שמע מפי זקה"ק רבי גדלי' משה מזוועהל זי"ע שאמר ברמו הכתוב (תהילים לה"ג כ"ב) "יהי חסדך ד' עלינו כאשר יחלנו

היום בהר ד'" הרי חרב שנאמר (איכה ה' י"ח) "על הר ציון ששמים", "ד' יראה" בנוי ומשוכלל לעתיד לבוא כענין שנאמר (תהילים ק"ב י"ז) "כי בנה ד' ציון נראה בכבודו".

ונראה ללמוד מזה שאברהם אבינו פעל מכח העקידה שקדושת הר המורי' תהי' נצחית, והן בעת שבהמ"ק בנוי יהי' שמו יראה מפני שיזכו להראות שם ג' פעמים בשנה, והן בעת החורבן כשהר ציון שם בעוה"ר עכ"ז במקום המקדש יזכו ישראל להתראות עם השי"ת כי מעולם לא זזה שכינה מכותל המערבי, ואע"ג דהוא בבחי' "לא מתחמי" מפני שהוא שעת הסתרה מ"מ הוא ית' "חמי" כי הוא עומד אחר כותלנו משגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים, ולעתיד לבא כאשר ירד אלינו מן השמים בנוי ומשכולל אז יהי' "נראה בכבודו".

ועד"ז הוא בבהמ"ק הפרטי של כל אחד ואחד שהן בשעה שהוא במצב בנוי שקדושתו על מכוננו והוא זוכה לעבוד את השי"ת באנפין נהירין, והן כאשר הוא מרגיש בחורבן בית מקדשו שנראה לו שקדושת נפשו ממנו והלאה רח"ל כי היצר מלפפו ומסיתו ואין רגע בלי פגע, מ"מ אברהם אבינו פעל אז שיהי' "חמי ולא מתחמי" שיוכל לזכור דה' ניצב עליו בכל עת, וכאשר הוא מתחזק בכח הנקודה שבאסוך שמן שבתוכי נפשו וזוכה שהשי"ת רואה אותו בתוך החשיכה אז יזכה שיהי' שוב בנוי

הזה וגו' כי ברוך אברוך והרבה ארבה את זרעך וגו' ויירש זרעך את שער אויביו", ורמז הכתוב בזה, דכן הוא לאחר כל נסיון שהוא בחי' "איל אחר נאחו בסבך" ועושים כל טצדקי להשתחרר מן הסבך, שזוכים לכל הברכות הללו מלבד על מה שזוכין לקרני הוד מזיו השכינה המתגלה אליו.

ובספה"ק אהל שלמה לדודי כקש"ת אדמו"ר מצאנו זויעהאל זי"ע כתב שזקה"ק רבי שלמה מזויעהאל זי"ע הי' מחדש בכל יום איזה חידוש בפרשת העקידה, וביאר שעי"ז אפשר להמשיך המתקה חדשה וברכות חדשות ליום זה וה"ה שאפשר ע"י התבוננות חדשה בפרשת העקדה להמשיך כוחות חדשים לעמידה בנסיונות כל דור ודור לפי המצטרך לו.

והנה הר המורי' שבו נבנה ביהמ"ק נקנה ע"י דוד המלך מארונה המלך בשעת המגיפה ובאותה שעה נעצרה המגיפה מעל בני ישראל, וכאשר קורין פרשת העקידה בהר המורי' שאמר אברהם אבינו "ד' יראה" ונתייחד המקום להקרבת קרבנות הרי שמסוגל הדבר בודאי לעצירת המגיפה מעל כלל ישראל, וזהו שמתפללין "הושענא גורן ארנן", שכשם שהושעת את ישראל כשקנה דוד את גורן ארנן כן תושיע את ישראל מכל צרותיהם, ותפסק המגיפה מעל ישראל בקרוב ונזכה להגאל בגאולת עולמים במהרה בימינו אמן.

לך", שכשם שישראל מייחלים אליך בכל זמני חושך הגלות גם כאשר אין רואים שום ניצוץ והארה של אור הגאולה מאיתו יתברך, כן גם הוא ית' יהי חסדו עלינו גם כאשר אצלנו שום ניצוץ של הנהגה של בן מלך בעוה"ר, עכדה"ק.

וגם את זה פעל אברהם אבינו כאשר אמר "ד' יראה" דחמי ולא מתחמי", שראיית השי"ת את ישראל בהשגחה פרטית בעינא פקיחא ורחימא תהי' גם בשעה שישראל אין רואין אותו ית' כראוי להיות, וכן שיהיו ישראל מייחלים לאביהם שבשמים גם כאשר אין אתנו נביא וחווה ואין רואים שום התנוצצות מאור הגאולה, וכשם שבא לראות כן בא להראות.

והרה"ק רבי גדלי' משה זי"ע לפני פטירתו אמר שיכינו כסאות מכיון שהאבות מגיעים מעולם העליון, ואמר ברוך הבא רבי מיכלי' ברוך הבא רבי מרדכי, וכן הזכיר שמות שאר אבותיו, וברחו כל הקהל מתוך חדרו הק' מרוב אימה ופחד, ודודי הרה"ק משומרי אמונים זי"ע סיפר לי שהוא וחותרנו זקה"ק הרבי ר' מרדכי זי"ע נשארו לעמוד מאחורי וילון, ושמעו אותו מתחטא ובוכה לפניהם "וכי אין די בשש מליון יהודים שנהרגו באירופה וכי כלה אתה עושה לשארית השבי', אני דורש ומבקש שמעתה לא תיפול ציפורן אחת מישראל ויזכו להגאל מתוך רחמים וחסדים".

ולאחר העקידה נתברכו ישראל בברכות נשגבות י"ען אשר עשית את הדבר

סעודה ג' תשפ"ג

מכך ורק ממרא חזק אותו שהשי"ת שהצילו מן המלכים ומאור כשדים, הוא יתן לו הכוחות לעמוד גם בקיום מצוה זו, וכמובן שאברהם אבינו הי' מוכן למסור נפשו על קיום מצות בוראו אלא שהי' צריך לכבוש הדרך לדורות הבאים, שאם ירצה מי בגיל מאוחר להתחזק בקדושה ולהכנס שוב בבריתו של אברהם אבינו ועלולים להיות לו מחשבות של יאוש שא"א בגיל כזה להשתנות וכד', לזה כבש אברהם אבינו את הדרך שנוכל להתחזק ולדעת שהשי"ת שעזר לנו ולאבותינו נגד הטבע, יתן לנו הכוחות לשנות הרגלים לא טובים ולהתקדש בקדושת בריתו של אברהם.

ואמר הכתוב "וירא אליו ד' באלוני ממרא" ופרש"י "לבקר את החולה", ויש לרמוז בזה דהנה אברהם אבינו הי' כנגד מדת החסד והאהבה ולימד את ישראל כיצד לאהוב את השי"ת בכל נפש ו"לבקר את החולה" רומז לבקר את מי שחולה במידת האהבה, ובודאי מי שאצלו בחי' "נפשי חולת אהבתך" הוא זוכה להתגלות אלקות וכמ"ש (תהילים ס"ג ב'-ג') "צמאה לך נפשי כמה לך בשרי וגו', כן בקודש חזיתך לראות עוזך וכבודך", ואצל אברהם אבינו הי' "וירא אליו ד', לבקר את החולה" שהי' לו געגועי אהבה להשי"ת בבחי' "נפשי חולת אהבתך" עד שבא השי"ת לבקר את החולה.

"עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם להודיע כמה חיבתו וכו'" (אבות ה' ג'), בספה"ק שפת אמת כתב דמ"ש "עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה" בודאי ידע השי"ת זאת גם לפני כן, אלא כתיב (תהילים א' ו') "יודע ד' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד" כי ידיעת השי"ת הוא דבר שאין לו קץ ותכלית, ולאחר שנתנסה בעשרה ניסיונות נכנס הכח בבני ישראל עד סוף כל הדורות שיוכלו לגבור על הטבע, כי בני ישראל אין יכולים להתקיים בלי הכח לגבור על הטבע כי כל הטבע והשרים מתנגדים לישראל, ולכן סמכו במשנה עשרה ניסיונות לעשרה ניסים שע"י העשרה ניסיונות שעמד בהם אברהם נגד הטבע נכנס הכח בישראל להיות למעלה מן הטבע ומזה הכח נעשה להם ניסים בכל עת.

והנה כמה אופנים בניסיונות של אברהם אבינו היו רק עבור הדורות הנמוכין כי לא היו לפי ערכו של אברהם, אמנם אמרו רז"ל (בראשית רבה מ' ו') שהשי"ת אמר לאברהם צא וכבוש להם את הדרך ולכן הוצרך להכנס גם למבואות האפלים.

ובזה מובן מ"ש "וירא אליו ד' באלוני ממרא" ופרש"י "הוא שנתן לו עצה על המילה" ובודאי אברהם אבינו לא הי' לו ספק בדבר ומדוע הלך להתייעץ ע"ז, ובמדרש איתא שענר ואשכול ניסו להניאו

גיהנום ואינו מניח אדם מהול מישראל לירד לתוכה", וזהו "והוא יושב פתח האוהל כחום היום" דהיינו פתחו של גיהנום, וכתב בעטרת משה דאין הכונה לפתחו של גיהנום של הנשמות הנדונות אלא לפני ביאת המשיח כתוב (ישעיהו ל"א ט) "אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים", והיינו בסיום ימי הגלות כאשר יהי צירוף אחר צירוף ובירור אחר בירור, ואף שבכל ימי עולם, הי' קשה התיקון בענין הזה שצריך תיובתא סגי על זה מכל מקום בסיום ימי הגלות יוכלו לתקן כל הפגמים וכל מי שנימול בבריתו של אברהם אבינו יזכה לתיקון, ולכן כתיב "וירא אליו וגו'" דאף שעד אז נאמר דמי שפוגם בענין זה דלא זכי למחמי באפי שכינתא אמנם בעת ההיא יקום "וירא אליו ד'", ולכן קורין פרשה זו בחודש מרחשון שבו התחיל המבול ואחר שנה בחודש זה יבשה הארץ כי חודש זה הוא מוכן ומסוגל לתיקון חטא דור המבול בעקבתא דמשיחא, עכדה"ק.

ויתכן נמי דכ"חום היום" מרמז דלפי שבעקבתא דמשיחא הניסיונות רבו למעלה ראש והוא כמו גיהנום בהאי עלמא רח"ל, ולכן תקבל כל תשובה וחרטה מעומקא דליבא היות והמצב ברחוב הוא כמו גהנום כחום היום רח"ל, ולכן רחמי השי"ת גוברים ליתן יד לפושעים ולהתראות אליהם לרפאותם מחוליים

ובספה"ק עבודת ישראל כתב ע"ד המדרש (בראשית רבה מ"ח ח')

אכן גם מי שהוא בבחי' חולה אהבה שהאהבה אינו אצלו כשורה, אבל הוא מקיז דם במסירות נפש ורוצה להכנס בבריתו של אברהם אבינו לאהוב רק את מה שהשי"ת רוצה שנאהב, גם אז מתגלה אליו השי"ת לבקר את החולה ולרפאותו מחולי האהבה שיאהב רק את מה שהשי"ת מצוה שנאהב ונשנא את אשר שנא ד'.

ובפיוט ידיד נפש אנו אומרים "הדור נאה זיו העולם נפשי חולת אהבתך אנא א-ל נא רפא נא לה בהראות לה נועם זיווך אז תתחזק ותתרפא והיתה לה שמחת עולם", שכאשר הנפש חולה באהבה שאינה נכונה אז אנו מבקשים שהשי"ת ירפא לה ע"י שיראה לה נועם זיוו, שכאשר השי"ת מקיים "וירא אליו ד'" ומתראה לבקר את מי שחולה אהבה באהבות נפולות רח"ל, אז ע"י התגלות נועם זיוו מקבלת הנפש חיזוק לאהוב רק מה שמביא לקרבת אלוקים טוב ולשמוח רק במה שהוא שמחת עולם.

ואע"פ שמי שח"ו נפל באהבות רעות אינו יכול למחמי באפי שכינתא ורק בתיובתא סגי יוכל לתקן זאת, ואיך יוכל להשתוקק שיתגלה אליו ה' בעודו חולה אהבה שאינו הגונה רח"ל, אמנם ראיתי בספר עטרת משה להגה"ק ממאקווא זי"ע דהא דלא כתיב "וירא ד' אל אברהם" כי הוא רמז לכל אלו שנכנסו בבריתו של אברהם שיתגלה אליהם השי"ת, והוא ע"ד שאמרו במדרש (בראשית רבה מ"ח ח') "אמר רבי לוי לעתיד לבא אברהם יושב על פתח

מתחמי", וביאר המגיד מקאזניץ זי"ע דבשעת ניסיון העקידה נסתלק מאברהם אבינו בהירות הדביקות בו ית' וכמ"ש "וירא את המקום מרחוק" שהרגיש ריחוק ממקומו של עולם ולא הי' יכול להשיג דביקותו כמו בשאר פעמים, וחשב שמא הנערים שהם עם הדומה לחמור הם גורמים לו לסילוק שכינה לכן אמר להם "שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה וגו'" אולי עי"ז תחזור אליו הבהירות ודביקות הבורא, אכן כשראה שנמשך ההסתר עד שנשלם הניסיון והראה לו השי"ת את תמורתו של יצחק האיל לעולה אז הבין שכך הי' צריך להיות בעת ניסיון, ומזה ילמד כל אדם שהשי"ת הוא "חמי ולא מתחמי" שגם בעת שנראה סילוק שכינה אין הדבר כן אלא מצד האדם שאינו מרגיש את הבהירות, אבל השי"ת ניצב תמיד משגיח מן החרכים והוא רואה אותנו תמיד "משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים", וכל חשכות זו עברה על אברהם אבינו עבורינו לכבוש הדרך שגם בעיתות הסתרה נוכל לעמוד בנסינות ונזכור שהשי"ת רואה אותנו בכל עת ובכל שעה.

ובהפטרה בפרשתן מרומזת החשכות של דורות הנמוכים כאשר צועקים אל הנביא "אישי מת וגו' והנושה בא לקחת את שני ילדי לו לעבדים", שנשמת נר ד' כבתה לגמרי והסט"א טוענת לבעלות על כל מעשיו שהם כילדיו, והתשובה היתה שאם נשאר אסוך שמן שהיא נקודת האמונה הירושה לנו מאבותינו מכח נקודה זו נוכל לתקן את כל מעשינו ולהבעיר מחדש את נר הנשמה.

"פתח האהל" פתח טוב פתחת לעוברים ושבים", שע"י שהי' אברהם מצטער על כל אותן שנים שעדיין לא הכיר את בוראו עד שנחמו הקב"ה ואמר לו (תהילים ק"י ג') "טל ילדותך" (עיין בראשית רבה ל"ט ח'), והיינו שע"י תשובה מאהבה נעשו לו זדונות כזכויות עד שיכול לומר אשרי ילדותינו שלא ביישה זקנותינו, והמתקרבים אל אברהם שמעו ממנו נתחומי הקב"ה "טל ילדותך" ששנות הילדות שלא ידע את בוראו הם כטל לשנים הטובות הבאות כי הם היו הגורם להיות בעל תשובה כל ימיו, ועי"ז נתחזקו כל בעל עבירות לשוב אל ד' מאחר שראו שהבורא ימינו פשוטה לקבל שבים, וזהו שרמז "פתח טוב פתחת לעוברים ושבים" היינו שעברו על רצונו ושבו להיות עושי רצונו, עכדה"ק.

וכל זה הי' עבור הדורות הנמוכים שהם יצטרכו להתחזק בדברי נחומים אלו, שאפשר לתקן כל חטאי הילדות למפרע באופן שיחשבו "טל ילדותך".

וכן מה שאמרו במדרש שהי' אברהם מתירא לימול עד שאחז עמו הקב"ה שנאמר (נחמיה ט' ח') "וכרות עמו הברית", ובודאי לא הי' אברהם אבינו ירא על שפיכות דמו אלא שלמען הדורות הבאים הי' צריך לכבוש הדרך שגם מי שירא מלקבל ע"ע עול בריתו של אברהם אבינו בגיל מאוחר שידע שהשי"ת מסייע בעדו.

ועד"ז מ"ש בעבודת ישראל ע"ד התרגום הירושלמי עה"פ "ויקרא אברהם שם המקום ההוא ד' יראה" "דחמי ולא

אברהם אבינו את רחמיו וכו' כן יכבשו רחמיך וכו'", דכאשר השטן ניסה להסית את אברהם ולהניאו מן העקידה כאשר ראה שאין דבריו מתקבלים התחיל לומר ששמע מאחורי הפרגוד, השה לעולה ואין יצחק לעולה שהרי לא לו נאמר אלא "העלהו לעולה", והנה דבר זה הי' אמת לאמיתו ועכ"ז לא קבלו אברהם אבינו כי מכיון שדבר זה נאמר לו מפי השטן איך ראוי לשמוע אותו, כמו"כ גם אתה השי"ת נהוג מידה כנגד מדה עם בניך אהוביך וגם כאשר יש להשטן טענות צודקות ח"ו עכ"ז אל שמע דבריו, [והגאון אב"ד באלניא זצ"ל אמר שהרה"ק מבעלזא אמר הד"ת הנ"ל "מתוך ים של דמעות"], הרי לנו שאברהם אבינו ע"ה כבש הדרך עבורנו הן במה שנוכל לעמוד בנסיונות בעיתות חשיכה והן לעורר רחמי השי"ת עלינו בכל המצבים.

ויהי רצון שיעלה רצון מאת השי"ת להאיר את חשכות הגלות, ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, ובמדרש איתא שכאשר נכנסים בבריתו של אברהם אבינו ע"ה נחקק בבשר השם ש-די ורמז לזה האוה"ח הק' בפסוק "וירא אליו ד' וגו'", וי"ל הרמז בזה שכאשר יהודי רוצה להתחזק ולחדש עליו חותם הקדוש של בריתו של אברהם אבינו ע"ה וחושש מרובי ההסתרה של עקבתא דמשיחא, לזאת עליו לדעת שכשם שבעת הבריאה שהי' העולם נמתח עד שאמר ד' לעולמו די, כך הוא בענין

ולאחר מכן כתוב בהפטרה המעשה מבן השונמית שנולד עפ"י נס שנפקדה אמו בראש השנה כשאמרה (מלכים ב' ד' י"ג) "בתוך עמי אנכי יושבת" שהוא סוד ראש השנה, ולאחר זמן צעק "ראשי ראשי" עד שנפטר ל"ע והחי' אותו אלישע ע"י שנפח בו ז' פעמים, ונראה הרמז בזה שהרי כולנו נעשינו כברי' חדשה בראש השנה וכעבור זמן כאשר נזכרים בקריאה של שני ימי ראש השנה צועקים "ראשי ראשי" היכן היא הארת ר"ה שבקרבנו, ואע"פ שאין לנו באמצע השנה את הנפיתח הקדושה של קול שופר אבל יש לנו את כח נפיתח הצדיקים שמכניסים בנו חיות דקדושה להחיות הז' מידות שלנו מכח ניצוץ האמונה שנשאר בתוכינו.

ואיתא בזוה"ק (ר"פ וישלח) דחבקוק הנביא הי' בן השונמית שעליו אמר הנביא (מלכים ב' ד' ט"ז) "כעת חי' את חובקת בן", ויתכן שמכיון שהוא הי' צריך להעמיד קיום כל תרי"ג מצות על מצות האמונה וכמ"ש (מכות כ"ד). "בא חבקוק והעמידן על אחת" שנאמר (חבקוק ב' ד') "צדיק באמונתו יחי", לכן הי' צריך לעבור בחי' זו שתהי' בו תחיית המתים שע"י נפיתח הנביא, לרמז שע"י נפיתח על ניצוץ האמונה מאותו "אסוך שמן" החתום בחותמו של אברהם אבינו ע"ה ניתן לעורר את כל הז' מידות ואת כל התרי"ג כוחות הנפש הנובעות מן אותן שבע מדות.

והרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע אמר בביאור הנאמר "כמו שכבש

ההסתר שעל מידות הקדושה כאשר יהודי
צועק מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותי די
מיד פוסק הנסיון והשי"ת מתגלה אליו
לבקר אתו ולרפאותו מחוליו.

ויהי רצון שנזכה להתגלות כבוד השי"ת
ויקיים בנו "ונגלה כבוד ד' וראו כל
בשר יחדיו כי פי ד' דיבר" בכיאת משיח
צדקינו במהרה בימינו אמן.

